

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 173 (XVII) — Nr. 1.057

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Sâmbătă, 26 noiembrie 2005

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 510 din 6 octombrie 2005 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 lit. p) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru.....	2-3
Decizia nr. 560 din 25 octombrie 2005 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (1) lit. d) din Ordonanța Guvernului nr. 65/1997 privind regimul pașapoartelor în România.....	4-5
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
1.015. — Ordin al ministrului administrației și internelor pentru publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Memorandumului de înțelegere dintre România și Comunitatea Europeană privind participarea României la Programul comunitar de acțiune pentru promovarea cetățeniei europene active (participare civică), semnat la Bruxelles la 4 aprilie 2005.....	6
Memorandum de înțelegere între România și Comunitatea Europeană privind participarea României la Programul comunitar de acțiune pentru promovarea cetățeniei europene active (participare civică).....	6-8

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 510**

din 6 octombrie 2005

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 lit. p)
din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru**

Ioan Vida	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Aspazia Cojocaru	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Ion Tiucă	— procuror
Mădălina Ștefania Diaconu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 lit. p) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, excepție ridicată de Federalcoop Constanța în Dosarul nr. 48/2005 al Judecătoriei Mangalia.

La apelul nominal se prezintă autorul excepției, prin consilier juridic, lipsind celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Autorul excepției, Federalcoop Constanța, solicită admiterea excepției de neconstituționalitate a art. 15 lit. p) din Legea nr. 146/1997, pe care îl consideră neconstituțional „prin raportare la prevederile Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al imobilelor preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989, dar și referitor la art. 16 din Constituție”. Astfel, arată că persoana care revendică un imobil și unitatea deținătoare a acestuia sunt tratate în mod diferit, deoarece persoana îndreptățită la restituire nu plătește taxă de timbru, în vreme ce unitatea deținătoare, care revendică o parte din imobil sau cere despăgubiri pentru îmbunătățirile substanțiale aduse acestuia, este obligată la plata unei sume mari, cu titlu de taxă de timbru.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, arătând că plata taxelor sau impozitelor reprezintă o obligație constituțională a cetățenilor, iar textul legal criticat nu face diferențieri între contribuabili pe criterii arbitrare.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 14 martie 2005, pronunțată în Dosarul nr. 48/2005, **Judecătoria Mangalia a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor a art. 15 lit. p) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru.** Excepția a fost ridicată de către Federalcoop Constanța cu prilejul soluționării unei contestații la executare.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia a arătat, sumar, că invocă „neconstituționalitatea art. 15 lit. p) din Legea nr. 146/1997 raportată la art. 51 din Legea nr. 10/2001, în raport cu art. 16 din Constituția României”, fără a-și prezenta însă argumentele pe care înțelege să își întemeieze critica de neconstituționalitate.

Judecătoria Mangalia apreciază că excepția de neconstituționalitate nu este întemeiată, arătând că nemulțumirea autorului acesteia se leagă, în principal, de faptul că nu a fost scutit de taxa de timbru în baza Legii nr. 10/2001, iar nu de încălcarea vreunui text din Constituție.

În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția ridicată.

Guvernul apreciază că textele de lege criticate nu contravin dispozițiilor constituționale invocate. Astfel, autorul excepției își raportează critica mai degrabă la art. 55 din Legea nr. 10/2001, decât la un text din Constituție. „Așa fiind, este evident că cele invocate de semnatul excepției nu reprezintă o problemă de constituționalitate, ci vizează modul de interpretare și de aplicare a normelor în discuție de către instanța de judecată.” De altfel, potrivit practicii constante a Curții Constituționale, textul de lege criticat de autorul excepției nu face nici o discriminare între contribuabili și nu constituie o atingere adusă principiului egalității în drepturi consacrat de Legea fundamentală.

Avocatul Poporului arată că textul de lege criticat este constituțional. Astfel, față de prevederile art. 16 din Constituție, se constată că „instituirea de către legiuitor a unor scutiri de taxe de timbru pentru anumite categorii de cereri nu face nici o diferențiere între contribuabili și nu constituie o discriminare sau o atingere adusă principiului constituțional al egalității în drepturi [...]”. Totodată, stabilirea și dimensionarea taxelor judiciare de timbru reprezintă atribuția exclusivă a legiuitorului, potrivit art. 139 alin. (1) din Constituție, care prevede că „*Impozitele, taxele și orice alte venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat se stabilesc numai prin lege*”. În acest sens, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 162/2003. Mai mult, dispozițiile art. 15 lit. p) din Legea nr. 146/1997 sunt constituționale și pentru faptul că, potrivit art. 21 din Legea nr. 147/1996, „[...] instanța judecătorească, pe baza unor criterii clare și în condițiile prevăzute de art. 74—81 din Codul de procedură civilă, poate acorda înlesniri (scutiri, reduceri, eșalonări sau amânări) la plata taxelor judiciare de timbru”.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 15 lit. p) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 173 din 29 iulie 1997, dispoziții potrivit cărora:

„Sunt scutite de taxe judiciare de timbru acțiunile și cererile, inclusiv cele pentru exercitarea căilor de atac, referitoare la: [...] p) orice alte acțiuni, cereri sau acte de procedură pentru care se prevăd, prin legi speciale, scutiri de taxă judiciară de timbru.“

Din susținerea neconstituționalității acestor texte de lege reiese că autorul excepției invocă încălcarea prevederilor art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție, potrivit cărora:

„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.“

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că prevederile Legii nr. 146/1997 au fost supuse în numeroase rânduri controlului de constituționalitate, iar, prin numeroase decizii, instanța de contencios constituțional a respins criticile de neconstituționalitate ca neîntemeiate. În acest sens sunt Decizia nr. 202 din 29 aprilie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României,

Partea I, nr. 520 din 9 iunie 2004, Decizia nr. 151 din 25 martie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 340 din 19 aprilie 2004, Decizia nr. 373 din 2 octombrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 801 din 13 noiembrie 2003, ori Decizia nr. 509 din 18 noiembrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 20 ianuarie 2005.

În aceste decizii, Curtea a statuat că stabilirea cuantumului taxelor de timbru, precum și posibilitatea scutirii anumitor subiecte de drept de la plata acestora nu aduc atingere principiului egalității în drepturi, deoarece nu fac diferențieri între contribuabili pe criterii arbitrare. Cu privire la obligativitatea plății taxelor de timbru, Curtea a arătat că Legea fundamentală nu instituie nici o interdicție cu privire la taxele în justiție, așa încât este legal și firesc ca justițiabilii care trag un folos nemijlocit din activitatea desfășurată de autoritățile judecătorești să contribuie la acoperirea cheltuielilor acestora. Mai mult, potrivit dispozițiilor art. 53 alin. (1) din Constituție, în conformitate cu care *„Cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice“*, plata taxelor sau impozitelor reprezintă o obligație constituțională a cetățenilor. Pe de altă parte, Curtea a arătat că echivalentul taxelor judiciare de timbru este integrat în valoarea cheltuielilor de judecată stabilite de instanța de judecată prin hotărârea pe care o pronunță în cauză, plata acestora revenind părții care cade în pretenții.

De asemenea, nici scutirea anumitor subiecte de drept de la plata taxei de timbru nu este neconstituțională dacă este prevăzută prin lege și este justificată, în mod obiectiv și rațional, așa cum este cazul, spre exemplu, în art. 17 din Legea nr. 146/1997 sau în legi speciale.

Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a determina reconsiderarea jurisprudenței în materie a Curții Constituționale, argumentarea și soluția reținute în deciziile menționate mai sus își mențin valabilitatea și în prezenta cauză.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

D E C I D E:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 lit. p) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, excepție ridicată de Federalcoop Constanța în Dosarul nr. 48/2005 al Judecătoriei Mangalia.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 6 octombrie 2005.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,
Mădălina Ștefania Diaconu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 560

din 25 octombrie 2005

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (1) lit. d) din Ordonanța Guvernului nr. 65/1997 privind regimul pașapoartelor în România

Ioan Vida	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Aspazia Cojocaru	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Florentina Baltă	— procuror
Cristina Toma	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 14 alin. (1) lit. d) din Ordonanța Guvernului nr. 65/1997 privind regimul pașapoartelor în România, excepție ridicată de Constantin Spătaru în Dosarul nr. 2.140/CAF/2005 al Tribunalului Argeș — Secția civilă.

La apelul nominal răspunde autorul excepției, prin avocat Gherghina Florea, cu împuternicire la dosar. Lipsește partea Prefectura Județului Argeș, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Având cuvântul, reprezentantul autorului excepției susține excepția astfel cum a fost formulată, sens în care invocă și dispozițiile art. 1 și 2 din Protocolul nr. 4 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, recunoscând anumite drepturi și libertăți, altele decât cele care figurează deja în Convenție și în primul Protocol adițional la Convenție.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției ca fiind neîntemeiată. În acest sens arată că textul de lege criticat nu încalcă prevederile art. 25 din Constituție, întrucât dreptul la libera circulație nu este un drept absolut, iar exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns în conformitate cu dispozițiile art. 53 din Legea fundamentală.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 27 iunie 2005, pronunțată în Dosarul nr. 2.140/CAF/2005, **Tribunalul Argeș — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (1) lit. d) din Ordonanța Guvernului nr. 65/1997 privind regimul pașapoartelor în România**, excepție ridicată de Constantin Spătaru într-o cauză de contencios administrativ.

În motivarea excepției autorul acesteia susține că refuzul eliberării ori retragerea pașaportului încalcă dreptul fundamental al cetățeanului la liberă circulație, prevăzut de Constituție. Consideră că existența debitului de o anumită valoare reprezintă o cauză civilă, ce poate fi soluționată chiar și prin executare silită, iar restrângerea exercițiului dreptului de liberă circulație ar putea fi dispusă „numai în cazul în care ar exista o hotărâre definitivă și irevocabilă de condamnare a persoanei cu interdicția de a părăsi țara sau când aceasta ar executa o pedeapsă privativă de libertate“.

Tribunalul Argeș — Secția civilă apreciază că dispozițiile art. 14 alin. (1) lit. d) din Ordonanța Guvernului nr. 65/1997 „au caracter discriminatoriu și sunt neconstituționale, întrucât încalcă dreptul la libera circulație“. Mai arată că existența unei creanțe exigibile de 25 milioane lei vechi, neconstatată printr-un titlu executoriu și nepusă în executare, poate da naștere abuzului de drept din partea creditorului și restricționa libera circulație a debitorului.

Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul apreciază că prevederile de lege criticate nu încalcă art. 25 din Constituție, deoarece, „potrivit dispozițiilor cuprinse în teza a doua a alin. (1), condițiile în care se exercită acest drept se stabilesc prin lege“, iar măsura refuzului de a elibera ori a retragerii pașaportului se poate lua pentru apărarea drepturilor și libertăților cetățenilor, așa cum prevede art. 53 din Constituție. Arată că Legea fundamentală prevede la art. 57 că „cetățenii români, cetățenii străini și apatrizii trebuie să-și exercite drepturile și libertățile constituționale cu bună-credință, fără să încalce drepturile și libertățile celorlalți“.

Avocatul Poporului apreciază că dispozițiile legale criticate sunt constituționale, întrucât nu îngrădesc sub nici un aspect dreptul la liberă circulație, drept care nu poate fi absolut, ci trebuie exercitat cu îndeplinirea și respectarea unor condiții prevăzute de lege. Arată că, potrivit prevederilor art. 12 pct. 3 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, „libera circulație poate face obiectul unor restricții dacă sunt prevăzute prin lege, necesare pentru a ocroti securitatea națională, ordinea publică,

sănătatea ori moralitatea publică sau drepturile și libertățile altora și este compatibilă cu celelalte drepturi recunoscute“.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate ridicată.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 14 alin. (1) lit. d) din Ordonanța Guvernului nr. 65/1997 privind regimul pașapoartelor în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 226 din 30 august 1997, aprobată cu modificări prin Legea nr. 216/1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 446 din 23 noiembrie 1998, care au următorul cuprins: *„Cetățeanului român i se poate refuza, temporar, eliberarea pașaportului, iar dacă i-a fost eliberat, îi poate fi retras, ori i se poate suspenda dreptul de folosire a acestuia, atunci când: [...]*

d) este urmărit pentru creanțe exigibile mai mari de 25 milioane lei, datorate unor persoane fizice, persoane juridice sau statului, iar executarea acestora nu este garantată; în acest caz, măsura se ia la cererea celor interesați, dacă plata creanțelor a fost dispusă prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă.“

Autorul excepției susține că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile art. 25 din Constituție, care au

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

D E C I D E:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (1) lit. d) din Ordonanța Guvernului nr. 65/1997 privind regimul pașapoartelor în România, excepție ridicată de Constantin Spătaru în Dosarul nr. 2.140/CAF/2005 al Tribunalului Argeș — Secția civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 25 octombrie 2005.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,
Cristina Toma

următorul cuprins: *„(1) Dreptul la liberă circulație, în țară și în străinătate, este garantat. Legea stabilește condițiile exercitării acestui drept.*

(2) Fiecărui cetățean îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a emigra, precum și de a reveni în țară.“

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea Constituțională constată că aceasta este neîntemeiată și, în consecință, urmează să fie respinsă pentru următoarele considerente:

Potrivit prevederilor art. 25 alin. (1) din Constituție este garantat dreptul la liberă circulație, în țară și în străinătate, iar condițiile de exercitare a acestui drept se stabilesc prin lege. Astfel, prin lege pot fi stabilite și motive ori condiții în care exercițiul acestui drept fundamental poate fi restrâns temporar.

Art. 53 alin. (1) din Constituție, în acord deplin cu reglementările din pactele și convențiile internaționale la care România este parte, prevede posibilitatea restrângerii prin lege a exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, dacă aceasta se impune, printre altele, pentru apărarea drepturilor și libertăților cetățenilor.

Orice persoană care are față de un cetățean român o creanță de o valoare importantă are dreptul și interesul legitim de a i se asigura recuperarea acesteia, precum și pretenția justificată de a se preveni, prin măsuri legale, imposibilitatea executării creanțelor sale, datorită plecării din țară a debitorului.

Curtea observă că nu orice debit este de natură să justifice refuzul eliberării pașaportului, retragerea ori suspendarea dreptului de folosire a acestuia, ci doar creanțele urmărite în valoare de peste 25 milioane lei, exigibile, a căror executare nu este garantată și a căror plată a fost dispusă prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL ADMINISTRAȚIEI ȘI INTERNELOR

ORDIN

pentru publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Memorandumului de înțelegere dintre România și Comunitatea Europeană privind participarea României la Programul comunitar de acțiune pentru promovarea cetățeniei europene active (participare civică), semnat la Bruxelles la 4 aprilie 2005

În conformitate cu prevederile art. 28 alin. (2) din Legea nr. 590/2003 privind tratatele, în temeiul art. 9 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 63/2003 privind organizarea și funcționarea Ministerului Administrației și Internelor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 604/2003, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul administrației și internelor emite următorul ordin:

Art. 1. — Se dispune publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Memorandumului de înțelegere dintre România și Comunitatea Europeană privind participarea României la Programul comunitar de acțiune pentru promovarea cetățeniei europene active (participare civică),

semnat la Bruxelles la 4 aprilie 2005, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul administrației și internelor,

Anghel Andreescu,
secretar de stat

București, 7 noiembrie 2005.
Nr. 1.015.

MEMORANDUM DE ÎNȚELEGERE*)

între România și Comunitatea Europeană privind participarea României la Programul comunitar de acțiune pentru promovarea cetățeniei europene active (participare civică)

Comisia Comunităților Europene, denumită în continuare *Comisia*, în numele Comunității Europene, pe de o parte, și Guvernul României, pe de altă parte, luând în considerare:

1. Decizia nr. 1/2002 a Consiliului de asociere UE — România din 18 februarie 2002¹⁾, care stabilește principiile generale pentru participarea României la programele Comunității, lăsând la latitudinea Comisiei și a autorităților române competente determinarea exactă a termenilor și condițiilor specifice, inclusiv contribuția financiară, în legătură cu participarea la fiecare program;

2. Programul comunitar de acțiune pentru promovarea cetățeniei europene active (participare civică), inițiat prin Decizia Consiliului nr. 2004/100/EC din 26 ianuarie 2004²⁾, au convenit următoarele:

ARTICOLUL 1

România va participa la Programul comunitar de acțiune pentru promovarea cetățeniei europene active (participare civică), denumit în continuare *Programul*, în conformitate cu condițiile stipulate în Decizia nr. 1/2002 a Consiliului de asociere UE — România din 18 februarie 2002, care stabilește principiile generale pentru participarea României la programele Comunității, și cu termenii și condițiile cuprinse în anexele nr. I, II și III la prezentul memorandum de înțelegere.

ARTICOLUL 2

Prezentul memorandum de înțelegere se va aplica pe durata Programului, începând cu data de 1 ianuarie 2005.

Pentru Guvernul României,
Lazăr Comănescu,
ambasador, șeful Misiunii României
pe lângă Uniunea Europeană

Totuși, în cazul în care Comunitatea Europeană decide să extindă durata Programului fără ca acesta să fie substanțial schimbat, prezentul memorandum de înțelegere se va extinde și el automat, în afara cazului în care una dintre părți îl denunță.

Anexele nr. I, II și III fac parte integrantă din prezentul memorandum de înțelegere.

Prezentul memorandum de înțelegere se poate modifica doar în scris, prin acordul ambelor părți.

Prezentul memorandum de înțelegere intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2005.

Semnat la Bruxelles la data de 4 aprilie 2005.

Pentru Comisie, din partea Comunității Europene,
Nikolaus G. Van der Pas,
director general pentru educație și cultură

*) Traducere.

¹⁾ OJ L 91, 6 aprilie 2002, p. 20.

²⁾ OJ L 30, 4 februarie 2004, p. 6.

Termeni și condiții pentru participarea României la Program

1. România va participa la activitățile Programului comunitar de acțiune pentru promovarea cetățeniei europene active (participare civică), denumit în continuare *Programul*, în conformitate — dacă nu este altfel prevăzut în memorandumul de înțelegere — cu obiectivele, criteriile, procedurile și termenele limită, așa cum au fost ele stabilite în Decizia Consiliului nr. 2004/100/EC din 26 ianuarie 2004, prin care se stabilește acest program al Comunității.

2. Pentru a participa la Program, România va plăti în fiecare an o contribuție la bugetul general al Uniunii Europene, conform procedurilor descrise în anexa nr. II la memorandumul de înțelegere. Dacă este necesar pentru a lua în considerare dezvoltarea Programului sau capacitatea României de absorbție, această contribuție poate fi modificată în scris prin acordul comun al părților, astfel încât să se poată evita balanțe de plăți deficitare în implementarea Programului.

3. Termenii și condițiile pentru depunerea, evaluarea și selecția cererilor raportate la instituțiile eligibile din România vor fi aceleași ca cele aplicabile organismelor din Comunitate.

4. Pentru a asigura dimensiunea comunitară a Programului și pentru a fi eligibile pentru sprijinul financiar al Comunității, proiectele de cooperare transnațională vor

trebui să includă cel puțin un partener dintre statele membre ale Comunității.

5. Fără a prejudicia responsabilitățile Comisiei Comunităților Europene și pe cele ale Curții de Auditori a Comunităților Europene în ceea ce privește monitorizarea și evaluarea Programului, participarea României la Program va fi în permanență monitorizată pe baza unui parteneriat care implică România și Comisia Comunităților Europene. România va propune Comisiei rapoarte relevante și va lua parte la alte activități specifice, puse la dispoziție de către Comunitate în acest sens.

Regulile privind controlul financiar, recuperarea și alte măsuri antifraudă sunt menționate în anexa nr. III la memorandumul de înțelegere.

6. Limba folosită în toate contactele cu Comisia, în ceea ce privește procesul de aplicație, contractele, rapoartele care trebuie depuse și alte aranjamente administrative, va fi una dintre limbile oficiale ale Comunității.

7. Comunitatea și România pot pune capăt activităților stipulate în cadrul memorandumului de înțelegere, cu un preaviz scris, înmănat cu 12 luni înainte. Proiectele și activitățile în curs de desfășurare la data încheierii acordului vor continua până la finalizarea lor în condițiile prevăzute în memorandumul de înțelegere.

Contribuția financiară a României la Program

1. Contribuția financiară anuală a României la bugetul Uniunii Europene pentru a putea participa la Program este de 250.000 euro.

2. România va plăti contribuția menționată mai sus parțial din bugetul de stat și parțial din Programul național PHARE, care face subiectul procedurilor anuale ale Programului PHARE. Fondurile PHARE solicitate vor fi transferate României conform unui memorandum de finanțare PHARE. Împreună cu partea venită de la bugetul de stat, aceste fonduri vor constitui contribuția națională a României, din care se vor efectua plăți în urma solicitărilor anuale de fonduri ale Comisiei.

3. Programarea provizorie a fondurilor PHARE este următoarea (în euro):

Anul 2005 (Programul național PHARE 2003 sau 2004)	Anul 2006 (Programul național PHARE 2005)
125.000	100.000

Dacă aceste sume indicate nu vor fi confirmate în procedura anuală a Programului PHARE, bugetul național va acoperi diferența dintre contribuția financiară totală indicată la pct. 1 de mai sus și sprijinul PHARE disponibil.

4. Regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Uniunii Europene se va adresa în special administrării contribuției României.

5. După punerea în practică a memorandumului de înțelegere și la începutul fiecărui an următor, Comisia va solicita României fonduri corespunzătoare contribuției la bugetul Programului din cadrul memorandumului de înțelegere.

Această contribuție va fi plătită în euro, într-un cont bancar euro al Comisiei.

România va plăti contribuția sa până la data de 1 mai, dacă solicitarea fondurilor este trimisă de către Comisie înainte de 1 aprilie, sau cel târziu la o lună de la solicitarea fondurilor, dacă aceasta s-a făcut mai târziu.

Orice întârziere la plata contribuției va avea drept consecință plata unei dobânzi de către România pentru suma datorată, începând cu termenul de plată. Rata dobânzii corespunde ratei aplicate de Banca Europeană Centrală operațiunilor de refinanțare, după cum este publicat în seria C a Jurnalului Oficial al Comunităților Europene, intrată în vigoare în prima zi calendaristică a lunii în care expiră termenul limită, la care se adaugă 3,5 puncte procentuale.

Controlul financiar, recuperarea și alte măsuri antifraudă**I. Controale și măsuri antifraudă ale Comunității**

1. În conformitate cu regulamentele (EC, Euratom) nr. 1.605/2002 din 25 iunie 2002 și (EC, Euratom) nr. 2.342/2002 din 23 decembrie 2002 și cu alte reguli la care se face referire în memorandumul de înțelegere, contractele finalizate cu beneficiarii programelor stabiliți în România vor prevedea ca auditul financiar sau alte forme de audit să poată fi efectuate oricând la locațiile beneficiarilor și subcontractorilor lor de către agenții Comisiei sau de către alte persoane mandatate de către Comisie.

2. Agenții Comisiei și alte persoane mandatate de către Comisie vor avea acces la locațiile, lucrările și documentele, inclusiv la toate informațiile necesare pentru a desfășura auditul, inclusiv în format electronic. Acest drept de acces va fi exprimat clar în contractele finalizate pentru a implementa instrumentele menționate în memorandumul de înțelegere. Curtea Europeană de Audit va avea aceleași drepturi ca și Comisia.

3. În cadrul memorandumului de înțelegere, Comisia/OLAF (Biroul European Antifraudă) va fi autorizată/autorizat să realizeze verificări și controale pe teritoriul României, în conformitate cu prevederile procedurale ale Regulamentului Consiliului (EC, Euratom) nr. 2.185/96 din 11 noiembrie 1996.

Aceste controale și inspecții se vor desfășura în strânsă colaborare cu autoritățile române competente, desemnate de autoritățile române, iar acestea vor fi informate în timp util asupra obiectului, scopului și bazei legale ale verificărilor și inspecțiilor, pentru a le oferi destul timp în scopul pregătirii materialelor și asistenței necesare.

Dacă autoritățile române doresc acest lucru, verificările pe teren și inspecțiile pot fi organizate în comun cu ei.

În cazul în care participanții la programe se opun verificărilor pe teren și inspecțiilor, autoritățile române, acționând în conformitate cu reglementările naționale, vor acorda sprijinul necesar de care inspectorii Comisiei/OLAF, au nevoie pentru a le permite să își îndeplinească obligația de a efectua verificări pe teren sau inspecții.

Comisia/OLAF va raporta cât de curând posibil autorităților române orice acțiune sau suspiciune privind neregularități care i-au fost semnalate pe parcursul verificărilor pe teren și al inspecțiilor. În orice caz, Comisia/OLAF va trebui să informeze autoritățile menționate mai sus asupra rezultatelor unor astfel de verificări și inspecții.

II. Informații și consultări

1. În scopul implementării corespunzătoare a prezentei anexe, autoritățile competente ale României și ale Comisiei vor face mereu schimb de informații și, la cererea uneia dintre părți, se vor desfășura și consultări.

2. Autoritățile competente române vor informa fără întârziere Comisia despre orice acțiuni sau suspiciuni privind neregularități care au fost constatate în legătură cu concluziile și implementarea contractelor finalizate în aplicarea instrumentelor la care s-a făcut referire în memorandumul de înțelegere.

III. Măsuri administrative și penalizări

Fără a prejudicia aplicarea legislației penale române, Comisia ar putea impune măsuri administrative și penalizări, în conformitate cu regulamentele (EC, Euratom) nr. 1.605/2002 din 25 iunie 2002 și (EC, Euratom) nr. 2.342/2002 din 23 decembrie 2002.

IV. Recuperarea

Deciziile luate de către Comisie în cadrul memorandumului de înțelegere, care impun obligații financiare asupra persoanelor, altele decât statele, vor putea intra în vigoare în România. Aplicarea va fi efectuată conform unor proceduri civile aflate în vigoare în statul în care se desfășoară acțiunea. Ordinea aplicării va fi adăugată deciziei, fără alte formalități în afara verificării autenticității acesteia de către autoritatea națională care va fi desemnată de Guvernul României în acest scop, și apoi înmănată Comisiei. Atunci când formalitățile de aplicare au fost încheiate de către Comisie, aceasta va putea continua cu aplicarea, în conformitate cu legea națională, aducând propunerea direct autorității competente. Legalitatea deciziei Comisiei va constitui subiectul controlului Curții de Justiție a Comunităților Europene.

Sentințele exprimate de Curtea de Justiție a Comunităților Europene, care urmăresc o clauză arbitrară într-un contract în cadrul memorandumului de înțelegere, vor fi aplicate în aceiași termeni.

V. Comunicarea directă

Comisia va comunica direct cu participanții la Program stabiliți în România și cu subcontractorii lor. Aceștia vor putea pune la dispoziție direct Comisiei toate informațiile și documentația care le-au fost cerute pe baza instrumentelor menționate în memorandumul de înțelegere și a contractelor încheiate pentru implementarea lor.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București,
IBAN: RO75RNCB510100000120001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 318.51.29/150, fax 318.51.15, E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 410.47.30, tel./fax 410.77.36 și 410.47.23

Tiparul: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”

5 948368 064690